

organic news

Serbia
organica

BROJ 25. JUN 2013.

NACIONALNA ASOCIJACIJA
ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

NACIONALNA
ASOCIJACIJA
ZA ORGANSKU
PROIZVODNJU

IMPRESSUM

Za izdavača
Nada Mišković,
Nacionalna asocijacija za
razvoj organske proizvodnje
"Serbia organica"
<http://www.serbiaorganica.org>
Molerova 29/a, Beograd
tel: 065 855 68 68
office@serbiaorganica.org
ISSN 2217-9844 (Online)

Menadžer projekta:
Ivana Simić

Glavni i odgovorni urednik:
Jelena Sajić

Saradnici:
Olga Kešelj
Vladan Ugrenović
Dr Vladimir Filipović

Dizajn & prepress:
Ivan Tarle

Izvršna produkcija:
Moja farma d.o.o.
www.mojafarma.rs

Content

Ministry of agriculture formed several working groups that should help creating Strategy of agriculture and rural development for the period from 2013-2024. Working groups should boost development of the Strategy in all fields of agriculture which finalization is expected by the end of year. Inclusion of organic agriculture in the Strategy and development of adequate measures and activities will lead to adoption of the National action plan for organic agriculture which was done in 2009 and revised in 2011.

National association for development of organic production "Serbia Organica" held the annual assembly on 21 May in the premises of the Chamber of Commerce of Vojvodina in Novi Sad and in the same time marked 4th anniversary. During the assembly various issues were raised and current questions and activities were discussed. Also the second mandate of 11 members of the Management board was elected as well as a president and a deputy president of the Management board. Ms. Nada Miskovic was re-elected for the president.

Organic production was promoted at the 80th International agricultural fair in Novi Sad in organization of the National association "Serbia Organica" and under patronage of the Ministry of agriculture. In the hall no 4, on 300 m² surface were present following members of the association: husbandries, producers, processors, distributors, control bodies, Institutes, Centers for organic production, local and regional associations.

Sadržaj

Vesti i događaji

- Organska poljoprivreda u strateškom državnom dokumentu
- Održana Skupština udruženja "Serbia Organica"
- Otvoren terapijski vrt u Zasavici
- Predstavljena publikacija "Organski Balkan"
-

Aktuelno

- Održani III otvoreni dani biodiverziteta
- EU zabranila pesticide zbog pčela

Tema

- Nega i zaštita bašte tokom leta

Svet

- Evropa zaratila sa "bio-mafijom"
- IFOAM-ov organski svetski kongres u Istanbulu
- Indija: Poljoprivrednici ruše rekorde organskim uzgojem useva

Organska poljoprivreda u strateškom dokumentu

Ministarstvo poljoprivrede je u cilju izrade Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja za period 2014-2024. formiralo više stručnih radnih grupa. Radne grupe, u okviru svih oblasti poljoprivrede, treba da doprinesu kvalitetnijoj izradi strategije čiji se završetak očekuje krajem ove godine.

Prva radionica u okviru rada stručne grupe "Životna sredina i prirodni resursi" održana je u Kladovu 13. i 14. maja. Predlozima i stručnim radom učesnici radionice doprineli su procesu izrade nacionalne Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja i što boljem kreiranju predloga mera u oblasti životne sredine i područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi. U radu stručne grupe učestvuju, pored predstavnice Ministarstva poljoprivrede - savetnika za organsku proizvodnju i predstavnici nacionalnog udruženja "Serbia Organica", zahvaljujući čemu je organska poljoprivreda po prvi put zauzela značajno mesto u strateškom državnom dokumentu. Takođe, zahvaljujući uključivanju organske poljoprivrede u strategiju i razradi potrebnih mera i aktivnosti, biće omogućeno i usvajanje Nacionalno akcionog plana za organsku poljoprivredu koji je urađen 2009. Narednih sedmica MPŠV u saradnji sa stručnim timovima a uz podršku GIZ-a radi na završetku konačne verzije NAOP-a. ■

U okviru 80. Međunarodnog poljoprivrednog sajma, 23. maja, održana je konferencija "Značaj obeležavanja NE GMO proizvoda", čiji su organizatori bili Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ, Dunav Soja asocijacija i Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada.

Na Konferenciji i potom Okruglom stolu bila su prezentovana iskustva i znanja o označavanju NE GMO proizvoda iz inostranstva, kao i stavovi značajnih aktera u proizvodnji NE GMO proizvoda u Srbiji. Najznačajnije poruke održanog skupa su da proizvodnja i plasman genetski ne modifikovane hrane dobija sve veći značaj na tržištu Evropske Unije. Potrošači su sve više zainteresovani za kupovinu i konzumiranje proizvoda čije je poreklo poznato i za koje ne postoji sumnja da mogu imati štetan uticaj na njihovo zdravlje i životnu sredinu. Ovo potvrđuje i podatak da su potrebe zapadnoevropskih zemalja u narednih pet godina, samo za ne-GMO soju dodatnih 4 – 5 miliona tona i to je velika šansa za srpsku poljoprivredu, posebno u kontekstu ekonomske koristi za poljoprivredne proizvođače, koju je u toku konferencije jasno demonstrirala Natalija

Održana Skupština udruženja "Serbia Organica"

Nacionalno udruženje za razvoj organske proizvodnje "Serbia organica" je Skupštinom članova koja je održana 21. maja u Privrednoj komori Vojvodine u Novom Sadu, obeležila četvorogodišnji rad. Kao gosti članovima su se obratili i poželeti uspešan rad i u narednom periodu Đorđe Bugarin, sekretar Udruženja poljoprivrede, prehrambene industrije i vodoprivrede Privredne komore Vojvodine i dr Dejan Krnjajić, državni sekretar Ministarstva poljoprivrede. Pored razmatranja i donošenja odluka o tekućim pitanjima i aktivnostima na sednici je izabran drugi mandat Upravnog odbora sa ukupno 11 članova kao i novi predsednik i zamenik UO. Za predsednicu je ponovo izabrana Nada Mišković. ■

Konferencija o značaju obeležavanja NE GMO proizvoda

Kurjak, menadžer za marketing i odnose sa partnerima kompanije Victoria Group. U svojoj prezentaciji Kurjak je navela da su se cene GMO soje u 2012. godini kretnale oko 450 evra za tonu, NE GMO soje 570 evra za tonu, a organsku soju proizvođači su plasirali za do 920 evra po toni. Svi učesnici konferencije složili su se da je

jedna od značajnih komponenti za uspeh plasmana NE GMO proizvoda i njihovo označavanje, kako u svetu, tako i kod nas. ■

*Emilija Stefanović,
GIZ/ACCESS Menadžer projekta
Marija Kalentić,
GIZ/ACCESS Menadžer projekta*

Organska proizvodnja Srbije na jednom mestu

Na jubilarnom 80. Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu u organizaciji Nacionalnog udruženja "Serbia Organica", uz pokroviteljstvo Ministarstva poljoprivrede, promovisana je organska proizvodnja u okviru istoimene izložbe. U hali 4, na oko 300 kvadratnih metara, predstavile su se članice ovog udruženja - poljoprivredna gazdinstva, proizvođači, prerađivači, distributeri, kontrolne kuće, instituti, Centri za organsku proizvodnju kao i lokalna i regionalna udruženja.

Izložbu organske proizvodnje posetili su ministar poljoprivrede Zoran Knežević i državni sekretar dr Dejan Krnjić. "Ministarstvo po treći put zaredom podržava Izložbu organske proizvodnje", rekao je ovom prilikom Knežević i naglasio da je "ministarstvo Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju prvi put,

slatku i čaju od aronije "Conimex-a" iz Rume. Nerafinisana ulja, namaze, kandirano voće i veliki broj vrsta sirćeta predstavio je "Suncokret" iz Hajdukova, sokove od aronije ponudili su "Aronija Vita" iz Stare Pazove i "Winners Health & Invest" iz Jagodine. "Repro trade" iz Novog Sada proizvodi integralnu testeninu,

ne teoretski već praktično, ukazalo na važnost organske proizvodnje kroz značajno uvećan iznos subvencija".

Na štandu nacionalnog udruženja posetio su se mogli informisati o organskoj proizvodnji, o koracima koje treba preduzeti na putu do sertifikata, gde se mogu nabaviti organski proizvodi ali i kako se prepoznaju. Literatura o organskom gajenju povrtarskih, ratarskih i voćarskih kultura bila je na raspolaganju zainteresovanim kupcima.

PREDSTAVLJENA VODEĆA "ORGANSKA" GAZDINSTVA I OSTALI UČESNICI

"Mamužić" iz Ljutova, "Vožar" iz Kisača, "Stojanović" iz Kikinde, "Šokšić" iz Zrenjanina, "Farago" iz Oroma kod Kanjiže, "Grujičić" iz Pambukovice kod Uba, "Čikos" iz Tatovog sela, "Maksimović" iz Zrenjanina, "Stanimirov" iz sela Nadalj kod Srbobrana, "Kračunjel" iz Dupljaje koje se bavi uzgajanjem organske stoke i živine i gazdinstvo "Koluvija" iz Stare Pazove, poljoprivredna gazdinstva koja su vodeća u proizvodnji povrća ali i drugih proizvoda, predstavljena su na izložbi.

Posetoci sajma uživali su u sokovima od voća i povrća koje proizvodi "Zdravo Organic" iz Selenče, sokovima, džemovima,

kornflex i mešavine brašna namenjenih spravljanju hleba, "Beyond" proizvode od organske soje kao što su tofu sir i paštete, "Coja-promet" iz Aleksinca sušeno voće i

pečurke, "Pčelinjak Kovačević" proizvode od meda, a proizvode od heljde, heljdino brašno i jastuke punjene heljdinim ljuspicama Jekoslav Purić i firma "Agro Zlatar" iz Nove Varoši.

Posebno značajno je bilo učešće našeg najstarijeg udruženja organskih proizvođača "Terras" iz Subotice i "Vitas" iz Rume.

Sa nezagađenih i zaštićenih terena stiglo je i mnogobrojno lekovito bilje i čajne mešavine kao i džem od samoniklog voća, proizvodi firme "Eko Life MD Plus" iz Gadžinog Hana.

Među distributerima organskih proizvoda istakli su se "Beyond" iz Niša, i "Bio Špajz" iz Beograda sa velikom ponudom žitarica, mahunarki i čajeva, kao i "Dimitri

Na sajmu je predstavljen i projekat Pannonia Organica iz IPA programa prekogranične saradnje Hrvatska - Srbija. Glavni nosioci projekta su hrvatska opština Bilje i nevladina organizacija Zelena mreža Vojvodine. Aktivnosti projekta biće vezane za identifikaciju i mapiranje proizvođača organske hrane, njihovih dobavljača i drugih poslovnih partnera, izradu baze podataka organskih proizvođača i izgradnja zajedničkog web portala. U letnjim mesecima 2014. godine planira se organizovanje pijace organskih proizvoda u Osijeku i Novom Sadu gde će moći da se kupuju organski proizvodi iz Slavonije i Vojvodine.

trade com" sa zanimljivim proizvodima od konoplje.

Proizvođači i distributeri sredstava za oplemenjivanje zemljišta i ishranu biljaka, sredstava za zaštitu bilja u organskoj proizvodnji, kao i proizvođači organskih semena "Agrounik" iz Beograda, "Institut za povrtarstvo" iz Smederevske Palanke, "Arum" iz Deča, "Superior" iz Velike Plane i Agro Biolinija iz Valjeva, predstavili su svoj asortiman proizvoda neophodnih u organskoj proizvodnji.

Više o kontroli i sertifikaciji u organskoj proizvodnji zainteresovani za otpočinjanje proizvodnje mogli su saznati od predstavnika sertifikacione kuće "Organic Control System" iz Subotice.

Institut "Tamiš" sa poljoprivrednom stručnom službom predstavio je svoje aktivnosti iz domena organske proizvodnje, a edukativni program predstavio je Fakultet ekološke poljoprivrede iz Svilajнца sa Univerziteta "Edukons" iz Sremske Kamenice. ■

U Specijalnom rezeravatu prirode Zasavica otvoren je terapijski vrt, jedinstven u Srbiji, prvenstveno namenjen aktivnostima dece sa smetnjama u razvoju i osobama sa invaliditetom. Vrt je zvanično otvorila Dragica Nikolić, osnivač humanitarne Fondacije i supruga predsednika Republike. Ona je istakla da su boravak u prirodi, briga o biljkama i interakcija sa sredinom koja zna da uzvratiti ljubav, naročito blagotvorni za pripadnike marginalizovanih grupa i pozvala sve koji mogu da se uključe i pomognu da ovaj projekat zaživi i otvori novo poglavlje u odnosu sa osobama sa invaliditetom i onima koji spadaju u najranjivije kategorije stanovništva.

Realizator projekta terapijskog vrta je Inkluzivni kreativno edukativni centar IN iz Sremske Mitrovice koji se bavi implementacijom novih usluga iz oblasti socijalne zaštite, a za cilj ima uvođenje radne rehabilitacije za sve pripadnike marginalizovanih grupa. Radna rehabilitacija predviđa obuke vezane za organsku proizvodnju. Iz tog razloga je uspostavljena saradnja sa Nacionalnom asocijacijom za razvoj organske proizvodnje "Serbia organica" za čije članove je ova saradnja svojevrsan izazov pa su Centru IN pružili punu

Otvoren terapijski vrt u Zasavici

stručnu i institucionalnu podršku. Zajedno sa poslovnim partnerom, Pokretom gorana iz Sremske Mitrovice, proširice se postojeća ponuda rezervata prirode Zasavica promocijom agroturizma i sadržaja prilagođenih svima po principu univerzalnog dizajna. Predsednica Centra IN, Mirjana Novković, zahvalila se svima koji su podržali ovaj projekat - Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalne politike, Erste banci, Pokrajinskom Sekretarijatu za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu, predsedniku Skupštine Grada

Sremska Mitrovia, Šumama Vojvodine, Nacionalnom parku Fruška gora i pozvala donosiocima odluka u lokalnoj samoupravi da podrže realizaciju predviđenih aktivnosti, jer su one prvenstveno namenjene stanovnicima Opštine Sremska Mitrovia. Pored velikog broja zvanica u Zasavici su bili prisutni učenici škole za mentalno nedovoljno razvijene "Radivoj Popović" koji će biti stalni korisnici sadržaja terapijskog vrta kroz izvođenje praktične nastave učenika koji u toj školi pohađaju cvečarsko-povrtnarski smer ili kroz radno-okupacione aktivnosti i horti-terapiju. U cilju inkluzije, u terapijskom vrtu se planira izvođenje praktične nastave za učenike urednog razvoja šumarske škole sa smera hortikulture. Saradnja sa Poljoprivrednom školom iz Rume koja realizuje projekat vezan za organsku proizvodnju, sa Poljoprivrednim fakultetom iz Osijeka, Poljoprivrednim fakultetima u Novom Sadu i Zemunu, kao i sa Nacionalnom asocijacijom za razvoj organske proizvodnje, doprineće razvijanju raznovrsnijeg sadržaja u vremenu koje predstoji. ■

"Ideja za bolje sutra"

"Ideja za bolje sutra" je konkurs čiji je cilj bio pronalaženje ideja za proizvode i usluge koje na najbolji način mogu da doprinesu poboljšanju imidža Srbije u regionu i inostranstvu, kao i unapređenju njenog izvoznog potencijala koji sprovodi Fondacija Ana i Vlade Divac uz podršku UniCredit banke i UniCredit fondacije. Od ukupno 230 prijava, 184 su poslate od pojedinaca, a odabrano je devet najboljih kandidata kojima su dodeljena bespovratna sredstva. Projekat "Organska malina iz Arilja" Mire Luković, koja se porodično bavi uzgajanjem organske maline, osvojio je drugo mesto.

Bespovratna sredstva u visini od 5.000 evra poslužiće im, kako kaže Mira Luković, da prošire svoju sertifikovanu organsku proizvodnju, koja je upravo ovih dana izašla iz perioda konverzije čime su maline stekle organski sertifikat, kako bi mogli biti konkurentni i na izvoznom tržištu, ali i da uloze u preradne kapacite-

te. Konkurs je podržan i od strane Turističke organizacije Srbije i SIEPE.

Maline Lukovića ovih dana naći će se u ponudi na pijaci organske hrane u bloku 44 i na drugim mestima prodaje organskih proizvoda u Beogradu. ■

Održani III otvoreni dani biodiverziteta

Treću godinu zaredom Institut "Tamiš" Pančevo organizovao je centralni skup naučno-stručne manifestacije "III otvoreni dani biodiverziteta", ovoga puta u saradnji sa Institutom za proučavanje lekovitog bilja "Dr Josif Pančić" i Nacionalnim udruženjem za razvoj organske proizvodnje "Serbia Organica" i uz podršku Sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo AP Vojvodine, Sekretarijata za poljoprivredu, selo i ruralni razvoj grada Pančeva, Sekretarijata za zaštitu životne sredine Grada Pančeva i Mesne zajednice "Dolovo".

Prema programu centralni skup ovogodišnje manifestacije odvijao se na tri lokacije u Južnom Banatu. Na prvoj lokaciji, na oglednom polju Instituta za proučavanje lekovitog bilja "Dr Josif Pančić" u kolekciji lekovitog bilja, skupu se obratio direktor ove institucije dr Dragoja Radanović koji je predstavio rad instituta i programe koji su u vezi sa očuvanjem biodiverziteta. Nakon toga prisutnima se obratio direktor Instituta "Tamiš", Vladan Ugrenović koji je goste upoznao sa programom i zvanično otvorio skup. Dr Vladimir Filipović iz Instituta za proučavanje lekovitog bilja "Dr Josif Pančić" učesnike skupa upoznao je sa bogatom kolekcijom lekovitog i aromatičnog bilja i dao stručni osvrt u vezi njihovog gajenja i uloge u sistemu organske proizvodnje. Na putu za Dolovo učesnici skupa imali su priliku da razgledaju spomenike prirode, dva stabla belog jasena,

stara 250 godina, o kojima je kasnije pričao mr Đorđe Lukač. Drugi deo skupa odvijao se u naseljenom

mestu Dolovo, opština Pančevo, na obodu Deliblatske peščare gde su se učesnicima predstavili članovi gazdinstva Voinov, udruženje žena Dolovke i udruženje vinara Sveti Trifun iz Dolova.

Na obodu Deliblatske peščare Maja Sudimac pričala je o invazivnim biljnim vrstama i širenju ambrozije. Učesnici skupa zatim su se uputili u unutrašnjost Deliblatske peščare gde im je na više lokacija dr Radosav Jevđović govorio o samoniklim vrstama lekovitog bilja, a dr Srđan Šeremešić docent Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, o razvoju agro-ekološke politike na primeru specijalnog rezervata prirode "Deliblatska peščara". Skup su pozdravili Goran Pandurov član Gradskog veća zadužen za poljoprivredu i profesor u penziji dr Nikola Baić, a na kraju, kao domaćin, Bojan Voinov student Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu govorio je o gazdinstvu Voinov.

Vredni domaćini i članovi udruženja iz ovog slikovitog Banatskog mesta potrudili su se da gosti budu zadovoljni, te su tako za ovu priliku pripremili posluženje koje je karakteristično za Dolovo - ovčiji sir, vino i naravno dolovačku štrudlu.

Organizatori su prisutne pozvali na sledeće "IV otvorene dane biodiverziteta" i naglasili da ova manifestacija sve više poprima tradicionalni karakter, a da se naredno održavanje planira uz podršku Ministarstva za nauku. ■

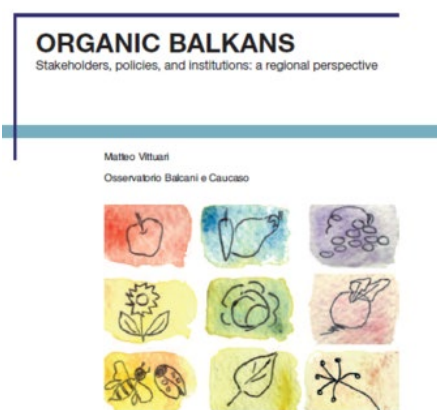
Predstavljena publikacija "Organski Balkan"

Na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu predstavljena je publikacija "Organski Balkan" autora Mattea Vittuarina. "Organski Balkan" je dosije o organskoj poljoprivredi na Zapadnom Balkanu i obrađuje politike, usklađivanja sa evropskim standardima, statistike i analize stanja po zemljama.

"U regionalnom kontekstu (Albanija, BiH, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Crna Gora, Srbija), Hrvatska je zemlja koja je ostvarila najveći napredak na putu ka evropskim integracijama i koja ima najmoderniji poljoprivredni sektor", kaže autor Vittuarini.

Prema njegovim rečima, u Srbiji trenutno ne postoji tržište, podrška države je ograničena i potrošači, kao i proizvođači, nisu spremni i ne mogu u potpunosti da razumeju prednosti i potencijal organske pro-

izvodnje. Do sada je bilo pre svega slučajeva srednjih i velikih proizvođača koji su orijentisani na izvoz, dok se mali proizvođači retko odlučuju za organsku proizvodnju. Ipak, postoji grupa "pionira", malih i

srednjih proizvođača koji dele mišljenje da će, srednjeročno gledano, organski sektor krenuti da se razvija u Srbiji. "Verujem da je jedno od glavnih ograničenja nedostatak adekvatnih kampanja informisanja i kao rezultat toga imamo potrošače koji su još uvek nedovoljno otvoreni prema organskim proizvodima", smatra Vittuarini. Slično se dešava i sa proizvođačima - nedovoljna je informisanost o tehnologiji i zakonskim propisima. Pored ovih aspekata zabeležen je nedostatak kanala namenske distribucije, kao i poteškoće države da sa strateških planova pređe u konkretnu akciju.

U BiH se organski sektor zasniva na inicijativama pokrenutim od strane civilnog društva i pojedinih građana, koji su sposobni da prevaziđu postojeću konfuziju u tom sektoru na institucionalnom nivou.

Uprkos naporima, informativnim kampanjama i radu pojedinih nevladinih organizacija, organski sektor u Crnoj Gori se i dalje bori da uspešno zaživi. ■

EU zabranila pesticide zbog pčela

Privremena zabrana upotrebe tri pesticide u Evropskoj uniji čiji je cilj bolja zaštita populacije pčela stupiće na snagu u decembru ove godine, saopštila je Evropska komisija. Komesar za zdravlje EU Tonio Borg nazvao je tu odluku "kamenom temeljcem u obezbeđivanju zdravije budućnosti za pčele". Taj korak su podržali zaštitnici životne sredine, ali su mu se usprotivile hemijske kompanije.

Zvanična zabrana usledila je posle prošlomesečnog privremenog ugovora koji je zabranio korišćenje neonikotinoidnih pesticida na biljke i žitarice koje privlače pčele. Pčelari su u poslednje dve decenije prijavili neuobičajeni pad u broju pčela, posebno u zapadnoj Evropi. Oni navode da su pčele suštinski važne za životnu sredinu, održavaju biodiverzitet prenoseći polen sa širokog opsega žitarica i divljih biljaka, uk-

ljučujući većinu evropskih žitarica koje se koriste u ishrani.

Privremena zabrana će se odnositi na upotrebu neonikotinoida na svim usevima osim žitarica koje se seju u jesen i biljaka koje ne privlače pčele, kao što je šećerna repa. ■

Prezare u sektoru organske poljoprivrede srasle su sa međunarodnom industrijom hrane, a sastoje se od složene mreže kompanija koje nose sva obeležja tradicionalno organizovanog kriminala, piše berlinski TAZ.

Nekada, u navodno dobra stara vremena, tek pojedini farmeri ili trgovci, koji su se bavili organskom poljoprivredom, "ispostihali" bi varali - ovde bi malko poprskali pesticidima, onde bi nešto običnih jaja pomešali s onim skupljim, organskim. Kako ni obim niti težina u ovoj vrsti podmetačine ne bi bili promenjeni, malo ko bi uočavao prevaru.

Međutim, "organski prevaranti" u Italiji odavno su prošli tu fazu. Tamo već uveliko rade čitave grupe profesionalaca povezanih sa prehrambenim kompanijama raznih zemalja, zajedno lupajući etikete "organsko" na ogromne količine konvencionalnih proizvoda.

U osumnjičene su čak uključeni članovi moldavskog ogranka inspektorata za organsku hranu u Italiji. U aprilu je javno tužilaštvo saopštilo da u jadranskom gradu Pezaru istražuje 23 osumnjičena pripadnika jedne falsifikatorske grupe. Iako su svi poreklom iz Italije oni rade u Moldaviji, Malti i širom zapadne Evrope, pa čak i šire. Osumnjičeno osoblje moldavskog ogranka agencije za organsku hranu

Evropa zaratila sa "bio-mafijom"

smeštenog u Italiji, trebalo je, zapravo, da traga i goni te iste prevarante.

Prema istražiocima, osumnjičeni su bili umešani u izdavanje lažnih uverenja za konvencionalnu hranu iz Moldavije i Ukrajine, koja se onda na tržištu prodavala kao organska. Nastojeći da prikriju trag robi, koristili su se mrežom od najmanje deset kompanija smeštenih u različitim zemljama. Javni tužilac je već zaplenio 1.500 tona kukuruza i 30 tona soje, što je obim operacije koja se može okvalifikovati kao 'Zeleni rat'.

U prethodnim slučajevima, konvencionalna roba pristigla u Evropu bi se tamo ponovo preetiketirala. "Sada bi, međutim, na proizvodima stajao utisnut pečat s oznakom "organski proizvod", dok je, na primer, u Moldaviji sertifikat "izdavan" odmah na licu mesta, u fabrici, da bi se potom kao "organski" izvezio na EU tržište", izjavila je za TAZ tužilac grada Pezaro, Silvija Ceci. Ovaj trik je trebalo da vlastima još više oteža otkrivanje ovakvih prevara. ■

IFOAM-ov svetski organski kongres (OWC) je najveći svetski i najznačajniji organski skup koji se organizuje svake treće godine, a na kojem se diskutuje o strategiji i putu organske poljoprivrede. Bagdej asocijacija za podršku ekološkom načinu života će organizovati osamnaesti OWC u Istanbulu, u Turskoj od 13-15. oktobra 2014. Očekuje se dolazak više od 2.500 učesnika na temu Gradnje organskih mostova. Kongres je jedinstvena prilika za organski svet da se poveže sa organskim akterima iz celog sveta i da čuje o najnovijim tehnologijama, tehikama proizvodnje i principima marketinga. Bagdej asocijacija teži da poveća značaj organske poljoprivrede u Turskoj i da navede ljude, institucije, organizacije i kompanije vezane za ekološki način život da sarađuju tokom pripremanja kongresa.

Ovogodišnji OWC je osmišljen tako da se odvija u tri dela sa 256 prezentacija - glavni deo, naučni i praktični deo. Glavni deo napravljen od dve paralelne sesije nazvane Gradnja organske vizije i Rast organskog sveta, poziva paneliste za diskusiju o budućem pravcu globalnog organskog sveta. Naučni deo namenjen je istraživačima kako bi prezentovali svoja poslednja dostignuća o proizvodnji biljaka, stočarstvu, socio-ekonomiji, preradi, trgovini i istra-

IFOAM-ov organski svetski kongres u Istanbulu

živanjima u ljudskoj ishrani. Diskusija će se fokusirati na uspostavljanje mostova između bogatih i siromašnih područja u svetu, između naučnog znanja i prakse i između nove i stare tehnologije. Deo za praktičare ima forum na kojem je moguća razmena znanja i iskustva iz prve ruke u praktičnom i strateškom kao i socijalnim aspektima organske hrane i poljoprivrede sa tri glavne teme: pravljenje organskih

mostova između tradicionalnih sistema i budućnosti, između aktera i između strategija.

Takođe će biti organizovani i drugi događaji koji će obogatiti kongresno iskustvo za sve uključujući i posete organskim tržištima i okolnim farmama, organske i kulturološke ture u Istanbulu, gurmanske aktivnosti, izložbe i filmske predstave. ■

Indija: Poljoprivrednici ruše rekorde organskim uzgojem useva

Nakon što je u najsiromašnijoj indijskoj državi Bihar nedavno postignut rekordni prinos pirinča, pa je srušen rekord u uzgoju krompira, a nedugo nakon toga postignut je rekord u prinos pšenice, poljoprivrednici su postali heroji i sve se više govori o organskom načinu uzgoja useva. Tako se organska metoda uzgoja pokazala superiorna u odnosu na druge hi-tech metode uzgoja. Ovi rekordi će sigurno ukloniti sumnju o niskim prinosima koji se uglavnom povezuju sa organskim načinom uzgoja.

Siromašni poljoprivrednici koji još uvek oru volovima upregnutim u plug, bili su u početku optuženi da su lagali o prinosu, sve dok ministar poljoprivrede nije došao i lično proverio njihov rekord. Nakon što je rekordni prinos pirinča potvrđen, u selo Darveshpura došao je da čestita i sam predsednik Vlade i nagradio selo uvođenjem struje, otvaranjem banke i novim mostom.

Metoda koja se u stručnim krugovima naziva System of Rice Intesification (SRI) je povećala rod na poljima pšenice, krompira, šećerne trske, paradajza, belog luka i mnogih drugih kultura i po nekima se smatra najznačajnijim otkrićem u zadnjih 50 godina.

Umesto da se sadi na tradicionalan način, da se tri nedelje stare sadnice pirinča po tri ili četiri komada sade u poljima natopljenim vodom, ovom metodom koristi se samo polovina semena i sade se jedno po jedno i to mnogo mlađe sadnice. Između njih stavlja se veći razmak od 25 cm, zemljišta tada nije tako vlažno i pažljivo se ogrće da ostane do-

voljno vazduha za koren biljke.

U današnje doba kad je jedan od sedam stanovnika planeta gladan i samo 30 odsto veći prinos na usevima malih poljoprivrednika znatno bi smanjio siromaštvo u svetu. Rezultati u Biharu nadmašili su sva očekivanja. Malom investicijom, odnosno obučavanjem nekoliko stotina ljudi rezultiralo je povećanjem prinosa od 45 odsto, pa neki ovaj sistem nazivaju revolucijom u poljoprivredi.

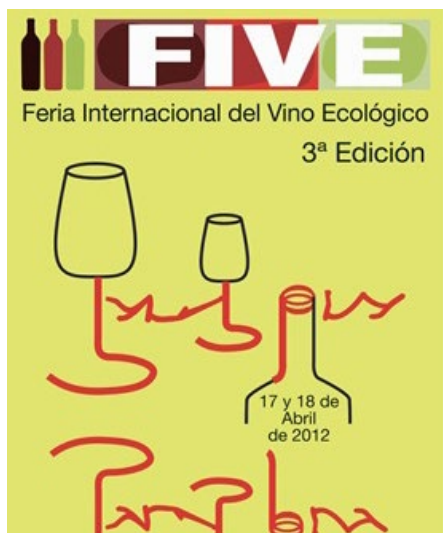
SRI je metoda iz 1980 godine, a prvi put je primenjena na Madagaskaru. Studiju je započeo Henri de Laulanie francuski misionar i agronom koji je posmatrao kako starosedoci uzgajaju useve na planinskim predelima Madagaskara. Metodu je razvio američki profesor Norman Uphoff, upravnik Međunarodnog instituta za hranu, poljoprivredu i razvoj na Univerzitetu Cornell. Od anonimnog donatora dobio je 15 miliona dolara

da istraži mogući razvoj ove metode. Uphoff je bio i sam iznenađen uspehom metode jer su na oranicama koje su pre davale oko dve tone po hektaru prinosi porasli na osam tona. Krajem 90-tih godina počeo je aktivno da promovise ovu metodu u Aziji.

“Ovo je kombinacija ideja koja je potpuno suprotna onoj u prvoj zelenoj revoluciji (u 60-tim godinama) koja je tvrdila da moramo promeniti gene i sastav zemljišta da bismo unapredili useve. Ovo je učinjeno uz neverovatno ekološku cenu,” tvrdi Uphoff. “Poljoprivreda 21. veka mora se voditi na drugačiji način. Vode i zemlje je sve manje i lošijeg su kvaliteta. Klimatski uslovi se na mnogim mestima sve više menjaju. SRI nudi milionima nekonkurentnih malih imanja mnogo bolje mogućnosti. Niko neće imati koristi od ovoga osim poljoprivrednika; ovde nema patenata, pogodnosti ili taksi na licence”. ■

Španija: FIVE predstavlja svoj prvi virtuelni sajam vina

FIVE (Feria internacional del vino ecológico), sajam organskog vina, lansiraće virtuelni sajam koji će se održati u periodu od 21. do 30. juna. Virtuelni sajam je rezultat uspešno održana tri sajma u hali, a koji će se od sada održavati dva puta godišnje. AEN – asocijacija za poslove organske poljoprivrede Navare je organizator FIVE sajma koji je privukao dobavljače iz više od 20 zemalja do sada. Virtuelni sajam će doprineti daljoj promociji organskih vina i smanjiti trošak za učesnike. Sajam je namenjen izlagačima organskih vina i kupcima iz Španije i inostranstva. Registracija je u toku. Više informacija o sajmu i takmičenju možete pronaći na sajtu - <http://www.five-bio.com/>. ■

“ENOLOŠKA STANICA” VRŠAC
Akreditovana laboratorija

Ul. Heroja Pinkija 49
Tel. 013/821-601; 831-792
Tel/fax: 013/821-600
www.enoloskastanica.com
info@enoloskastanica.com

Nega i zaštita bašte tokom leta

Biološke metode borbe protiv bolesti i štetočina

Početak leta, sa stalnim promenama temperature i vlažnosti, postavlja pred baštovane puno teških zadataka ali i nedoumica. Do sada je bilo kišovito i hladno, sada je kišovito, a toplo, dok uskoro mogu da krenu velike vrućine. Sve to ukazuje na oprez i stalni obilazak biljaka.

Ukoliko su ispoštovane sve agrotehničke mere o kojima je u prethodnim brojevima bilo reči, a koje su ujedno i preventivne mere zaštite, treba voditi računa i o higijeni vode, alata i obuće, povremeno biljke zalivati tečnim sredstvima i stalno voditi brigu o korisnim insektima i drugim životinjama stvarajući im optimalne uslove za život.

PREVENTIVNE MERE ZAŠTITE

Gde god je to moguće posejati ili zasaditi lekovito i začinsko bilje, a cvetne leje sa korisnim vrstama mogu da se nalaze svuda po bašti i dvorištu. U tu svrhu gajiti lavandu, žalfiju, neven, kadificu, suncokret, nanu, majkinu dušicu, dragoljub, mirođiju, morać... Podsećamo da je cilj privući korisne insekte i druge životinje mirisima, bojama i mogućnošću da u bašti pronađu hranu i sviju gnezda. Bašta će onda biti dom mnogim korisnim insektima, bubamarama, zlatookim liskama, uholažama, predatorskim osama, grinjama pljačkašima i životinjama koje su nam neophodne u biološkoj borbi protiv nepoželjnih posetilaca. Samim tim će se u baštu doseliti i ptice koje su takođe važne u biološkoj borbi protiv štetočina u bašti, tokom zime ih hraniti, a u toku leta sipati vodu u plitke posude koju će piti i u kojoj će se kupati. U ishrani većine ptica kao što su senice, laste, detlići i kukavice od

60% do 90% dnevne ishrane bazira se na štetnim insektima i njihovim larvama. Ježevi jedu crviće, gusenice i puževe i na žalost i kišne gliste, a žabe se hrane puževima golaćima. Morke i čurke su se takođe dobro pokazale kao "uništivači" štetnih insekata. Cilj zaštite u organskoj proizvodnji je nadmudriti i oterati neprijatelja i u tu svrhu

uništiti. Štetočine se mogu i nadmudriti ili zavarati.

Prepreke su važne u borbi protiv štetočina i mogu u velikoj meri da zaštite povrće. Prepreke mogu da budu niske ograde ali i razni materijali preko kojih štetočine ne mogu da pređu kao što su dijatomejska zemlja, slama i malč folija. U svrhu zaštite

koristimo prirodna svojstva mnogih biljaka, kojima se mogu oterati štetočine, kao što su beli i crni luk, šargarepa, paprika, paradajz, bosiljak, mlečika, hren, čubrica... U bašti je potrebno svakodnevno obilaziti biljke, pregledati ih i ručno skidati štetočine. Naravno, prikupljene štetočine treba

kopaju se kanali, na primer protiv puževa golaća i mogu se napuniti isitnjenim ljuškama jaja, krupnom morskom soli, pepelom ili peskom.

Klopke raznih tipova se koriste kako bi se štetočine namamile, mogu biti lepljive kada se obojene površine premažu lepkom (žu-

ta-narandžasa boja privlači muve, lisne vaši se lepe na žuto-bele lepljive klopke itd), ili plitke posude koje treba ukopati u zemljište do gornje ivice i u nju staviti tečnost, najprimamljivije je pivo zbog mirisa hmelja i slada ili razmučen kvasac. Rovac se mami na svež i topao stajnjak, a nematode na komade krompira ukopane u zemlju.

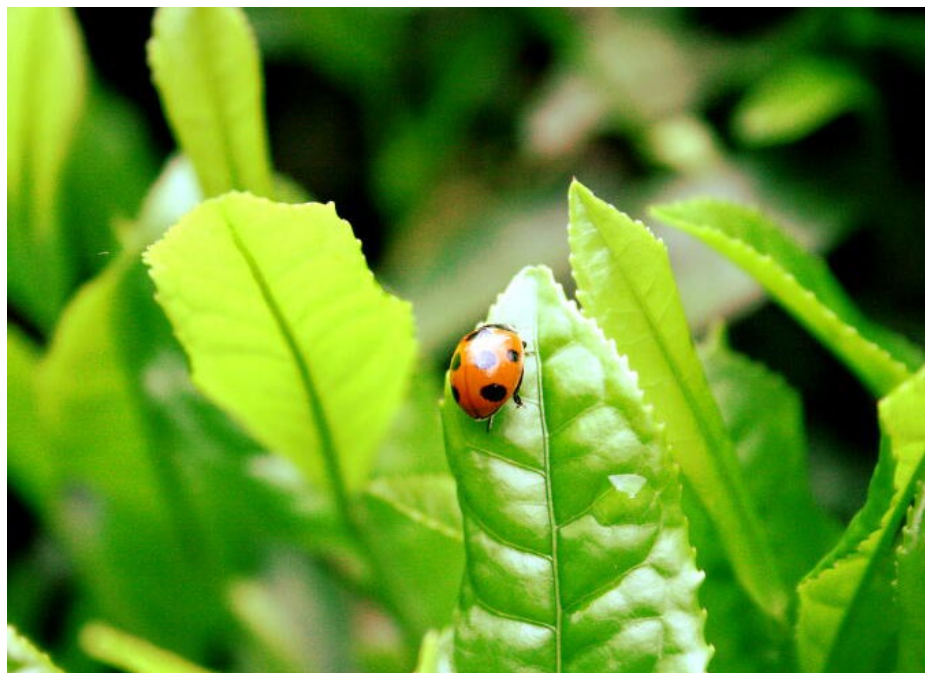
Feromonske klopke dezoorijentišu mužjake koji ne nalaze put do ženki, a u svrhu borbe protiv štetočina koriste se i razni usisivači kao i spaljivanje insekata i korova gasom.

POJAVA BOLESTI I ŠTETOČINA U BAŠTI

Šteta koju bolesti i štetočine mogu naneti može smanjiti prinose i trud koji je uloženi. Pojavljivanje štetočina u velikom broju povezan je često sa više faktora, nekada i vremenski uslovi pogoduju razvoju insekata kada je godina sušna ili previše vlažna. Primena plodoređa, tj, setva i sadnja povrća svake treće ili četvrte godine na istoj parceli združeno sa drugim povrćem, cvećem i lekovitim biljem važne su fitosanitarne mere. Rezidba je takođe važna mera prevencije i kontrole bolesti i štetočina.

PREVENCIJA I SUZBIJANJE GLJIVIČNIH OBOLJENJA

Kad su kišovita leta češća je pojava gljivičnih oboljenja. U baštama veliku štetu mogu da nanesu plamenjača i pepelnica, a ponekad i siva plesan.

Visoka relativna vlažnost vazduha pogoduje pojavi i širenju plamenjače, kiša i zalivanja pospešuju širenje bolesti koja se može prenositi sa obolelih biljaka na zdrave. Pepelnica prezimljava na korovima, a na veće udaljenosti je raznosi vetar. Kod jake zaraze, posebno u zaštićenom prostoru, može biti zaraženo i naličje lista. Siva plesan-Botritis najčešće napada oslabljene biljke tako da je najbolja prevencija gajenje otporne i zdrave biljke.

Gljivična oboljenja se suzbijaju tečnim sredstvima od hajdučke trave, rastavića, belog i crnog luka, ekstraktom maslačka, primenom biopesticida, sumporom i Bor-

dovskom čorbom. Zaštitu započeti pre cvetanja i primenjivati na svakih 7-10 dana ili posle svake kiše.

Virusna oboljenja se sprečavaju opštim preventivnim merama, a važno je i otklanjanje zaraženih biljnih delova.

SUZBIJANJE ŠTETOČINA

Lisne vaši privlači žuta boja, a sejanjem lavande, čubra, dragoljuba, boba ili suncokreta sprečimo njihovu pojavu na povrću. Primenjivati i čaj od maslačka, macerat koprive, fermentisan ekstrat dragoljuba, fermentisan ekstrat pelina.

Graškov žižak ne voli preparate od paprike i čemerike, mrkvina muva ne voli miris luka i nevena, a lepi se na žutonarandžaste klopke.

Nematode se suzbijaju mešovitim setvom i sadnjom sa kadificom i nevenom kao i postavljanjem hranidbenih klopki. Krompirova zlatica se na manjim površinama sakuplja ručno, a kod većih pojavljivanja koristimo preparate od zove, belog luka ili maslačka kao i BT preparate. Dugotrajna suša i visoke temperature doprinose masovnoj pojavi buvača tako da je preventivna mera održavanje površine zemljišta vlažnim. Kod jačih napada koristiti sredstva na bazi duvana ili posipati čađ. Kod kupusara primenjivati mehaničku zaštitu u vidu postavljanje listova paprati ili mreža preko povrća, posipati belo pšenično ili kameno brašno, skidati gusenična gnezda. Primenjivati mešovitu sadnju sa kadificom, mirođijom, ruzmarinom kao i preparate na bazi ljute paprike, paradajza, duvana i belog luka. Larve skočibube uništavati postavljanjem mamaca, a kod sovića primenjivati sredstvo od čemerike. ■

Snežana Ognjenović

O nama

Nacionalna Asocijacija Serbia Organica je krovna organizacija koja udružuje celokupan sektor organske poljoprivrede na teritoriji Republike Srbije.

Serbia Organica je nevladina, nezavisna i neprofitna organizacija.

Serbia Organica je član međunarodnih organizacija IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) i AVALON (Fondacija za unapređenje održivog ruralnog razvoja Centralne i Istočne Evrope).

Serbia Organica je strateški partner državnim i inostranim institucijama u cilju usklađivanja i koordinacije razvoja organske poljoprivrede u Srbiji.

Organska proizvodnja – Naše aktivnosti

Asocijacija svojim aktivnostima doprinosi realizaciji Nacionalnog Akcionog Plana za razvoj organske proizvodnje u Srbiji.

Asocijacija učestvuje u kreiranju zakonske regulative i pravilnika o organskoj proizvodnji.

Asocijacija edukuje proizvođače, prerađivače kao i potrošače o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima.

Asocijacija se zalaže za dobijanje olakšica za članove Asocijacije pri nabavci semenskog i sadnog materijala kao i sredstava za ishranu i zaštitu bilja dozvoljenih u organskoj proizvodnji.

Asocijacija organizuje učešće naših članova na sajmovima i izložbama u zemlji i inostranstvu (BIOFACH 2010., 2011. i 2012. u Nirnbergu).

Asocijacija organizuje studijske posete članovima Udruženja.

Organska proizvodnja Posao budućnosti

Jedan od glavnih ciljeva Asocijacije je pružanje neophodne, stručne, pomoći proizvođačima zainteresovanim za organsku proizvodnju.

Ukoliko želite da unapredite svoje znanje i posao pridružite nam se i postanite

ČLAN

Nacionalne Asocijacije

Kao članu Asocijacije na raspolaganju su vam:

- Informacije o organskom sektoru,
- Baza podataka „Ko je ko – Baza organske poljoprivrede Srbije“,
- Informacije o organskoj proizvodnji,
- Informacije o sredstvima za proizvodnju,
- Informacije o sertifikaciji i popustima prilikom sertifikacije,
- Informacije o podsticajnim sredstvima za organsku proizvodnju,
- Informacije o tržištu organskih proizvoda,
- Povoljnija nabavka semena i sadnog materijala,
- Informacije o kreditima,
- Pomoć pri sklapanju ugovora za plasman proizvoda,
- Promocija kroz Bilten Asocijacije „Organske novosti“,
- Promocija putem sajta Asocijacije,
- Popust pri kupovini literature,
- Popust na kotizaciju za seminare i predavanja,
- Popust na studijska putovanja i ekskurzije,
- Popusti za učestvovanje na sajmovima.

Serbia Organica

Molerova 29a, 11000 Beograd

Kancelarija:

„Domaći dućan“

Pijaca Zeleni venac, lokal br.6

Tel/fax +381 11 3283 085

+381 65 855 68 68

e-mail: office@serbiaorganica.org

www.serbiaorganica.org

